

Sygn. akt: III AUa 2070/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski (spr.)

SSA Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **M. L. (1) i M. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt: VIII U 1541/13;

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. L. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt III AUa 2070/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. P. nie podlega w okresie od dnia 1 września 2012 roku do dnia 18 stycznia 2013 roku ubezpieczeniom społecznym: ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik w (...) C. (...) M. L. (2). W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że przeprowadzone postępowanie kontrolne dało podstawy do uznania, iż umowa o pracę zawarta pomiędzy M. P. a wyżej wymienionym pracodawcą i zgłoszenie do ubezpieczeń M. P. przez płatnika składek były czynnościami pozornymi, dokonanymi jedynie celem uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa.

Od powyższej decyzji odwołał się zarówno płatnik składek jak i ubezpieczona M. P.. Odwołujący wniesli o zmianę decyzji organu rentowego zaprzeczając temu, że kwestionowana umowa o pracę została zawarta dla pozor.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 marca 2013 roku i stwierdził, że M. P. podlega w okresie od 1 września 2012 roku do 18 stycznia 2013 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika C. com (...) Internet M. L. (1).

Za podstawę rozstrzygnięcia sąd pierwszej instancji przyjął następujące ustalenia faktyczne:

M. L. (1) prowadzi od dnia 1 stycznia 2011 roku działalność gospodarczą pod nazwą (...) C. (...) M. L. (2) z siedzibą w Ł., której przedmiotem jest marketing internetowy. Siedziba firmy (...) mieści się przy ul. (...) w Ł. i jest to jednocześnie miejsce zamieszkania M. L. (1). We wcześniejszym okresie, to jest w latach 1999-2005, płatnik składek prowadził działalność gospodarczą o innym profilu, a mianowicie wyposażenie hoteli. M. L. (1) dokonał zgłoszenia do organu rentowego na druku (...) jako osoba fizyczna od dnia 1 stycznia 2011 roku.

W lipcu 2012 roku płatnik składek otrzymał intratne kontrakty z (...) S.A., a w sierpniu 2012 roku ze spółką w Ł.. W związku z multiplikacją obowiązków, płatnik składek potrzebował kogoś do pomocy.

Od dnia 1 września 2012 roku na podstawie umowy o pracę z dnia 1 września 2012 roku płatnik składek zatrudnił M. P. na czas określony od dnia 1 września 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku na stanowisku grafika komputerowego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 3.200 zł brutto miesięcznie. Zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków sporządzonym przez M. L. (1) do obowiązków M. P. na powierzonym jej stanowisku pracy należało: obsługa programów graficznych (photoshop/gimp), obsługa pakietu office, obsługa sprzętu komputerowego, skanera i drukarki, kontakt z klientami w celu prowadzenia projektów zgodnie z wyznaczonym zakresem dla konkretnego projektu, bieżąca korespondencja z klientami, pozyskiwania nowych klientów oraz oferentów, a do uprawnień odwołującej należało: reprezentowanie firmy (...) .com i przedstawianie koncepcji do konkretnych projektów, przedkładanie zatwierdzonych przez przełożonego ofert, odbieranie i wysyłanie poczty firmowej (Poczta Polska, kurierzy itp.), uzyskiwanie dostępu do systemu informatycznego i serwerów firmy, uzyskiwanie dostępu do systemu informatycznego VirtualPrivateServer i hostingu developerskiego, na którym prowadzone są projekty. Powyższy zakres obowiązków podpisali oboje odwołujący, przy czym M. P. opatrzyła go datą 1 września 2012 roku.

M. P. legitymuje się wykształceniem wyższym licencjackim. W 2012 roku ukończyła Akademię (...) w Ł. studia na Wydziale Tkaniny i Ubioru, kierunek wzornictwo, specjalność ubiór. Doświadczenie zawodowe odwołującej w chwili zawierania umowy o pracę z płatnikiem składek przedstawiało się w następujący sposób: w okresie od października 2005 roku do stycznia 2006 roku pracowała w I.- Fabryka (...) w D., była to praca zmianowa w fabryce; w okresie od września 2006 roku do dnia 7 lipca 2006 roku pracowała w (...) w D. jako barysta; w okresie od sierpnia 2006 roku do września 2007 roku pracowała w (...) jako sprzedawca kasjer; w okresie od października 2007 roku do grudnia 2007 roku pracowała w (...) jako sprzedawca; w okresie od dnia 4 lutego 2008 roku do sierpnia 2008 roku pracowała w Centrum (...) jako informator turystyczny; w okresie od września 2008 roku do lutego 2009 roku pracowała w ART- MEBEL jako pracownik biurowy; w okresie od lutego 2010 roku do kwietnia 2010 roku pracowała w M. Litera Księgarnia (...) jako sprzedawca.

Podpisując z płatnikiem składek umowę o pracę odwołująca M. P. miała już doświadczenie w pracy grafika komputerowego, albowiem w trakcie studiów jako plastyk przygotowywała na podstawie umów zlecenia okładki, projekty graficzne, komputerowe.

M. P. i M. L. (1) nie są ze sobą spokrewnieni. M. P. na stałe jest zameldowana we W., a w Ł. zameldowała się tymczasowo w miejscu zamieszkania płatnika składek na okres od dnia 18 maja 2012 roku do dnia 18 maja 2015 roku, gdzie jednocześnie wykonywała w spornym okresie powierzone jej przez M. L. (1) obowiązki pracownicze. M. P. mieszkała u M. L. (1) zanim uzyskała formalnie zameldowanie w tym miejscu.

Wnioskodawczyni pracowała w godzinach od 9.00 do 16.00, lecz z uwagi na to, że mieszkała w miejscu, w którym świadczyła pracę i pracowała w trybie zadaniowym elastycznie rozpoczynała dzień pracy. Pracodawca zorganizował dla M. P. miejsce, w którym wykonywała swoje obowiązki pracownicze m.in. wyposażył je w biurko i fotel oraz w

komputer. Nowy fotel płatnik składek zakupił dla odwołującej w dniu 1 października 2012 roku, ponieważ poprzedni okazał się niewygodny.

Pracodawca przekazywał wnioskodawczyni mailowo listę zadań do wykonania, a także listę poprawek do wprowadzenia. W szczególności wnioskodawczyni przygotowywała obróbkę zdjęć np. prototyp dla (...) Zakładów (...) na początku września 2012 roku. Jej praca polegała na obróbce zdjęć, przesyłce dane, dlatego kontakt mailowy był najlepszą formą komunikacji. Wnioskodawczyni jako pracownik płatnika składek dostawała zapytania od klientów firmy (...) dotyczące konkretnych pozycji, na które odpisywała mailowo. Wykonywała prototypy, rysunki szablonowe, wybierała zdjęcia. Ponadto wnioskodawczyni zajmowała się także dokumentacją, wysyłała pocztę. Wnioskodawczyni była przeszkolona jako grafik komputerowy zatrudniony w firmie płatnika składek w zakresie systemu J. (wymowa: „dzumla”) i miała dostęp do archiwum.

Wnioskodawczyni była podporządkowana pracowniczo bezpośrednio M. L. (1) i realizowała tylko wytyczne dotyczące konkretnych ofert, które zostały jej przekazane przez płatnika składek. Odwołująca nie przygotowywała ofert samodzielnie. Wycenę wykonywał M. L. (1), natomiast M. P. pracodawca zlecał wykonanie protokołu. W szczególności polegało to na tym, że gdy M. L. (1) otrzymywał od klienta maila ze zgłoszeniem przygotowania np. strony internetowej, przekazywał to zadanie do wykonania odwołującej jako swojemu pracownikowi. Po otrzymaniu polecenie służbowego M. P. wykonywała prototyp, który zanim został przedstawiony klientowi był sprawdzany przez M. L. (1). Szablon strony ustawiał M. L. (1). On też wysyłał do klienta szablon, zarys. Drobniejsze sprawy pracodawca pozostawiał odwołującej do samodzielnego wykonania. Pracodawca w kwestii zadań powierzonych odwołującej porozumiewał się z nią mailowo. W szczególności w spornym okresie jednym z klientów firmy (...) była firma (...). Jesienią 2012 roku J. M. zlecił firmie płatnika składek przeróbki strony internetowej. J. M. przedstawił zadanie wymagające opracowania graficznego do wykonania M. L. (1). Płatnik składek wykonanie tego zadania polecił M. P., z którą J. M. kontaktował się w tej sprawie.

Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni płatnik składek nie zatrudniał żadnego innego pracownika na stanowisku, które powierzył M. P., ale podzlecał do wykonania zadania innej firmie. Po rozwiązaniu stosunku pracy z wnioskodawczynią płatnik składek obecnie także korzysta z usług podwykonawców. Po rozwiązaniu stosunku pracy z odwołującą M. L. (1) nie zleca jej żadnych zadań do wykonania, ponieważ uznał, że nie jest odpowiednią osobą do terminowego wywiązywania się ze zleconych jej zadań.

Wnioskodawczyni z tytułu zawartej w dniu 1 września 2012 roku umowy o pracę została zgłoszona przez płatnika składek do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w dniu 5 września 2012 roku.

W okresie poprzedzającym sporne zatrudnienie M. P. była osobą bezrobotną od dnia 25 sierpnia 2010 roku do dnia 11 lutego 2011 roku i od dnia 21 maja 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku. Za M. P. zostały złożone imienne raporty miesięczne rozliczeniowe ZUS RCA za okres od września 2012 roku do października 2012 roku.

W spornym okresie zatrudnienia odwołująca stała się niezdolna do pracy od dnia 15 października 2012 roku. Płatnik składek wypłacił odwołującej wynagrodzenie za świadczoną pracę od dnia 1 września 2012 roku do dnia 14 października 2012 roku, a także za okres niezdolności do pracy od dnia 15 października 2012 roku do dnia 16 listopada 2012 roku, co wnioskodawczyni pokwitowała własnoręcznym podpisem na liście wypłat we wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2012 roku. Podstawa wymiaru składek została przez płatnika składek określona na kwotę 3.200 zł.

Płatnik składek nie prowadził w spornym okresie list obecności. Ze spornego okresu sporządzona została dokumentacja na okoliczność zatrudnienia wnioskodawczyni poświadczająca jej szkolenie wstępne bhp - instruktaż ogólny w dniu 3 września 2012 roku oraz instruktaż stanowiskowy w dniu 4 września 2012 roku, a także zawierająca m.in. zaświadczenie lekarskie z dnia 31 sierpnia 2012 roku dopuszczające odwołującą do pracy na stanowisku grafika komputerowego, listę kontrolną szkolenia stanowiskowego z dnia 4 września 2012 roku, informację dla pracownika zatrudnionego u pracodawcy nieposiadającego wewnętrznego regulaminu pracy z dnia 1 września 2012

roku, oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, oświadczenie o zapoznaniu się z przepisami zakładowymi.

Firma (...) realizuje w ramach zleconych jej przez klientów zadań projekty rozciągnięte w czasie. We wrześniu 2012 roku wnioskodawca rozpoczął realizację projektu, który nie doszedł do skutku ze względu na chorobę M. P.. Z tego powodu firma płatnika składek nie miała we wrześniu 2012 roku obrotów. Firma (...) jest młodą firmą, która dopiero rozwija swoją działalność, a jej średni miesięczny przychód to 4.400 zł netto. W 2012 roku firma płatnika składek osiągnęła przychód w wysokości 52.009,88 zł, a rok bilansowy zakończyła stratą w wysokości 16.093,38 zł.

Odwołująca zrealizowała powierzone jej przez pracodawcę zadania we wrześniu. Zadania te zostały zafakturowane w październiku 2012 roku. We wrześniu i październiku firma płatnika składek realizowała zadania dla firmy (...) z siedzibą we W. oraz dla firmy (...), w których wykonaniu uczestniczyła wnioskodawczyni.

Wnioskodawczyni podejmując zatrudnienie w firmie płatnika składek podejrzewała, że nie jest w najlepszej kondycji zdrowotnej, ale zbagatelizowała to licząc na to, iż jest to tylko stan przejściowy i nie powiedziała o tym, ani lekarzowi wydającemu jej zaświadczenie o zdolności do pracy, ani pracodawcy. U wnioskodawczyni zdiagnozowano niedoczynność tarczycy. W październiku 2012 roku objawy choroby nasiliły się i odwołująca otrzymała zwolnienie lekarskie od dnia 15 października 2012 roku. W związku z pogarszającym się stanem zdrowia wnioskodawczyni zmuszona była przebywać na zwolnieniu lekarskim. Z tego powodu odwołująca i płatnik składek postanowili rozwiązać łączącą ich umowę o pracę za porozumieniem stron.

Płatnik składek wyrejestrował odwołującą z ubezpieczeń społecznych z dniem 19 stycznia 2013 roku. Po rozwiązaniu umowy o pracę z płatnikiem składek M. P. nadal wynajmuje od niego ten sam pokój, za który czasem płaciła 500 zł. Obecnie wnioskodawczym nie płaci M. L. (1) za wynajęcie pokoju. Płatnik składek nie zatrudnił na miejsce wnioskodawczym żadnej innej osoby.

Ustalen status faktycznego Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o załączone do akt dokumenty, oraz zeznania wnioskodawców i zgłoszonego świadka J. M.. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ocenił jako wiarygodny, a zeznania odwołujących się i świadka jako znajdujące potwierdzenie w załączonych do akt sprawy dokumentach.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy, powołując się na przepisy art. 6 ust. 1 pkt.1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 1 ust. 1 i art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a także art. 22 § 1 ustawy - Kodeks pracy i art. 80 k.c. w związku z art. 300 k.p. Zdaniem Sądu Okręgowego poczynione w sprawie ustalenia faktyczne nie pozwalają na uznanie, że oświadczenia woli stron o zawarciu umowy o pracę zostały zawarte dla pozor, skoro w postępowaniu wykazano, że wnioskodawczyni pracę podjęła i ją świadczyła od dnia 1 września 2012 r., a pracodawca - świadczenie to przyjmował, płacąc odwołującej umówione wynagrodzenie. W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczym. Płatnik składek zatrudnił wnioskodawczynię, w związku z realną potrzebą, albowiem pozyskał nowych klientów. Racjonalnym w uznaniu Sądu było postępowanie płatnika, który chciał zrezygnować z usług podwykonawców i zatrudnił odwołującą, jako osobę mu znaną, posiadającą odpowiednie wykształcenie bo w dziedzinie wzornictwa przemysłowego a nadto wbrew wywodom organu rentowego mającą już wcześniejsze doświadczenie w pracy grafika komputerowego. Sąd jako wiarygodne ocenił zeznania stron i świadka co do okoliczności dotyczących realnego wykonywania przez wnioskodawczynię powierzonych jej obowiązków pracowniczych. Specyfika pracy odwołującej wymagała od niej prowadzenia korespondencji mailowej zarówno z pracodawcą, jak i jego klientami. Odwołujący dołączyli na poparcie prawdziwości tych twierdzeń wydruk korespondencji mailowej prowadzonej przez wnioskodawczynię w spornym okresie zatrudnienia. Ponadto w aktach organu rentowego jest wydruk projektu prototypu sporządzonego przez ubezpieczoną jako pracownika firmy (...). Także świadek J. M. potwierdził twierdzenia stron spornej umowy o pracę, że w badanym okresie M. P. jako pracownik firmy (...) wykonywała na rzecz jego firmy zadania dotyczące opracowań graficznych jego strony internetowej. Same strony badanej umowy o pracę w sposób spójny, konsekwentny

i logiczny podały szczegóły dotyczące tego na czym konkretnie polegała praca odwołującej w firmie płatnika składek, jak wyglądały ich relacje na linii pracodawca - pracownik, co zresztą znalazło potwierdzenie chociażby w załączonej korespondencji mailowej. Ponadto z załączonych dokumentów w postaci faktur wynika, że pracodawca faktycznie przygotował dla odwołującej stanowisko pracy wyposażając je w niezbędne narzędzia pracy służące do wykonania powierzonych ubezpieczonej zadań jako grafikowi komputerowemu. Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulega także wątpliwości, że firma (...) w branży informatycznej funkcjonuje dopiero od niedawna, bo od stycznia 2011 roku, dlatego wyniki finansowe działalności płatnika składek muszą być oceniane nie tylko przez pryzmat bilansu przychodów i rozchodów firmy, ale z punktu widzenia tego, że firma ta wciąż inwestuje i dopiero pozyskuje klientów. I właśnie pozyskanie w lipcu i sierpniu 2012 roku nowych klientów a związku z tym zwiększenie zadań, które płatnik składek przyjął do wykonania skłoniło go do tego, ażeby zatrudnić mającą już doświadczenie w pracy grafika komputerowego odwołującą. O tym, że była to realna potrzeba płatnika składek świadczyć może to, że choroba M. P. będąc przyczyną jej długotrwałej absencji w pracy stała się powodem tego, iż w rezultacie płatnikowi nie udało się dokończyć przyjętego zlecenia. Z powodu przedłużającej się choroby odwołującej strony postanowiły za porozumieniem stron rozwiązać stosunek pracy, ponieważ powstała niezręczna sytuacja dla płatnika składek. Sąd Okręgowy podkreślił, że zgromadzone dowody potwierdzają przede wszystkim, że wnioskodawczyni w badanym okresie zatrudnienia faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek, co odbywało się w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, gdyż była jako pracownik podporządkowana zarówno co do miejsca i czasu w jakich świadczyła pracę, jak również podlegała osobistemu zwierzchnictwu i kontroli wywiązywania się z powierzonych jej do wykonania zadań przez M. L. (1). Wskazać też należy, że podejmowane przez wnioskodawczynię czynności wpisują się w zakres jej pracowniczych obowiązków określonych umową o pracę i szczegółowo opisanych w pisemnym zakresie jej obowiązków jako pracownika firmy (...). W ocenie Sądu Okręgowego otrzymywana przez skarżącą kwota wynagrodzenia 3.200 zł netto, biorąc pod uwagę wynagrodzenia obowiązujące na rynku usług informatycznych, nie może być uznana za wygórowaną. Płatnik składek w momencie podejmowania decyzji o zatrudnieniu odwołującej uzyskiwał realne dochody i wobec znalezienia nowych klientów miał szansę na dalszy rozwój prowadzonej przez niego działalności. Firma płatnika składek w 2012 r. osiąga średnio miesięcznie przychód w kwocie 4.400 zł netto, jest to firma dopiero rozwijająca się i w związku z tym wciąż ponosi wydatki inwestycyjne. Zatem nie może być zatem argumentem, jak wskazał organ rentowy, że sytuacja finansowa firmy nie uzasadniała zatrudnienia wnioskodawczyni. Wobec wykazania przez odwołujących, iż wnioskodawczyni rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz płatnika składek, za którą otrzymywała w umówionej wysokości wynagrodzenie, Sąd Okręgowy uznał, że sam fakt, iż pracodawca nie prowadził list obecności dla M. P. nie ma żadnego znaczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy wskazał, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją organ rentowy zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz dokonanie oceny zgromadzonego materiału w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania; oraz przepisów prawa materialnego tj. art. 22 k.p. poprzez błędne uznanie, iż strony łączył stosunek pracy. Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, iż do wniosku, że orzeczenie Sądu Okręgowego zapadło z naruszeniem art. 233 k.p.c. prowadzą następujące okoliczności faktyczne:

- wnioskodawczym i płatnik zamieszkiwali razem w momencie zawarcia umowy o pracę i nadal razem zamieszkują,

- wnioskodawczyni ani wcześniej ani później nie posiadała tytułu do ubezpieczeń społecznych,
- wnioskodawczyni już wcześniej leczyła się z przypadłości, które spowodowały niezdolność do pracy,
- płatnik ani wcześniej ani później nie zatrudniał pracownika, a jak wynika z jego zeznań zlecał i nadal zlecał pracę podwykonawcom,
- kondycja finansowa płatnika nie pozwalała na zatrudnienie pracownika, w szczególności za tak wysokim wynagrodzeniem, ponieważ w 2012 roku płatnik osiągnął stratę w wysokości 16.093,38 zł. Również biorąc pod uwagę tylko przychody płatnika w 2012 roku w wysokości 52.009,88 zł należy wskazać, że rozmiar działalności Płatnika nie był duży, a biorąc w dodatku okoliczność podzlecenia zamówień brak było potrzeby zatrudnienia pracownika z wynagrodzeniem 3.200 zł, w sytuacji, gdy koszty związane z zatrudnieniem takiego pracownika wynoszą około 450000 zł rocznie.

W odpowiedzi na apelację płatnika składek wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu.

Analiza całokształtu materiału dowodowego sprawy wskazuje, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny, a zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest bezpodstawny. Sąd Apelacyjny w Łodzi traktuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji jako własne i znajdujące odzwierciedlenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Kwestia sporna w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy istnieje bądź brak jest tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odwołującej M. P.. Tytułem obowiązkowego ubezpieczenia, zarówno emerytalno-rentowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1440 z późn. zm.), jak i chorobowego na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy oraz wypadkowego w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy jest zgodnie z art. 8 ust. 1 pozostawanie w stosunku pracy, przy czym na podstawie art. 13 pkt. 1 ustawy ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Koniecznym zatem było ustalenie, czy między M. P. a zgłaszającym ją do pracowniczego ubezpieczenia płatnikiem M. L. (1) został nawiązany stosunek pracy w rozumieniu art. 22 k.p.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że następujące cechy są właściwe dla stosunku pracy: pracownikiem jest osoba fizyczna, która zobowiązuje się do pracy w zamian za wynagrodzenie, przedmiotem umowy ze strony pracownika jest samo pełnienie (wykonywanie) pracy, przy wykonywaniu której nie jest on obciążony ryzykiem realizacji zobowiązania, obowiązany jest on świadczyć pracę osobiście, będąc w realizacji zobowiązania podporządkowany pracodawcy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2006 r. sygn. II UK 164/05, opubl. LEX nr 192462). Za ugruntowany w judykaturze uznać należy także pogląd, że nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozorów, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Nie można zatem przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, jeżeli pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca tę pracę przyjmował (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. sygn. I UK 43/10, opubl. LEX nr 619658; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r. sygn. II UK 14/12, opubl. LEX nr 1216864).

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego wskazał, że w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie było podstaw do stwierdzenia, iż M. P. rzeczywiście nie świadczyła pracy, a więc nie wykonywała zatrudnienia w ogóle. W ocenie Sądu Okręgowego nie znaleziono okoliczności, które wskazywałyby, że oświadczenia

woli stron o zawarciu umowy o pracę zostały złożone dla pozorów, to jest z zamiarem jedynie nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego, bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę. Zdaniem Sądu Apelacyjnego stanowisko Sądu Okręgowego dotyczące charakteru zawartej przez strony umowy o pracę jest prawidłowe.

Konstatację Sądu Okręgowego uzasadnia analiza wyników postępowania dowodowego, z której wynika, że odwołująca podjęła w dniu 1 września 2012 r. i wykonywała pracę na stanowisku grafika komputerowego, za wynagrodzeniem w kwocie 3.200 zł miesięcznie, w pełnym wymiarze czasu pracy na rzecz pracodawcy do dnia 14 października 2012 r., tj. do dnia wystąpienia czasowej niezdolności do pracy. Pracowała codziennie, w godzinach od 9.00 do 16.00, w siedzibie firmy będącej jednocześnie miejscem zamieszkania jej i płatnika, zajmując się wyborem i obróbką zdjęć, wykonywaniem prototypów i rysunków szablonowych, kontaktem z klientami. Kontakt z osobami zainteresowanymi przekazywała pracodawcy, który następnie przekazywał jej do wykonania prototyp ofert, który zanim został przedstawiony klientowi był sprawdzany przez pracodawcę. Charakter pracy świadczony przez M. P. został utrwalony w postaci papierowego wydruku sporządzonego przez nią projektu, a ślad prowadzonych rozmów, tak z pracodawcą jak i potencjalnymi klientami, pozostawiony został w Internecie, a także formie wydruków (korespondencja mailowa). Pracodawca zgłosił M. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i opłacił należne z tego tytułu składki od wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia.

Okoliczność wykonywania pracy, strony umowy wykazały na podstawie zeznań własnych i świadka J. M., którzy potwierdził fakt świadczenia pracy przez M. P.. J. M. zeznał, że to M. P. była osobą, która kontaktowała się z nim w sprawie wykonania opracowania graficznego strony internetowej. Odnosząc się w tym miejscu do zarzutów apelacyjnych należy wskazać, że okoliczność, że M. P. i M. L. (1) wspólnie zamieszkują nie może deprecjonować wartości ich zeznań jedynie z tego względu. Także okoliczności, że wnioskodawczyni nie miała wcześniej własnego tytułu do ubezpieczeń społecznych, a wcześniej leczyła się z powodu schorzeń, które później spowodowały jej niezdolność do pracy, nie mogą automatycznie skutkować uznaniem, że umowa zawarta przez strony była umową pozorną. Przede wszystkim dlatego, że wyniki postępowania dowodowego nie pozwalają na uznanie, że stan zdrowia ubezpieczonej w dacie nawiązywania stosunku pracy rzeczywiście był taki, że uniemożliwiał jej wykonywanie obowiązków pracowniczych. Z dostępnej dokumentacji medycznej wynika, że objawy chorobowe, wcześniej zdiagnozowanej u wnioskodawczyni tarczycy, w stopniu skutkującym niezdolnością do pracy od dnia 15 października 2012 r. nasiliły się dopiero w październiku 2012 r. Nie ma żadnych podstaw do stwierdzenia, że dolegliwości te w okresie od 1 września 2012 r. do 14 lutego 2012 r. uniemożliwiały ubezpieczonej realizację obowiązków pracowniczych. Wskazać w tym miejscu, że chęć uzyskania przez wnioskodawczynię świadczeń z ubezpieczenia społecznego przysługującego pracownikom w razie choroby, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy jeszcze, że oświadczenie o zawarciu umowy zostało złożone dla pozorów, jeżeli umowa ta prowadziła do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy. Sam zatem fakt, że M. P., bezsprzecznie nie mająca innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, dążyła do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę, ochrony gwarantowanej pracowniczemu ubezpieczeniem społecznym, nie może być samo w sobie prowadzić do uznania, że dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia nastąpiło pod pozorem zatrudnienia, gdyż z powyższych okoliczności wynika, że zamiarem obu stron było zawarcie ważnej umowy o pracę. Przedmiotowa umowa o pracę, której pozorności nie wykazano, nie mogła być także uznana za zmierzającą do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), albowiem chęć uzyskania uprawnień wynikających z ubezpieczenia społecznego nie jest celem zakazanym przez ustawę (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., sygn. II UK 141/04, opubl. OSNP 2005/15/35, z dnia 5 października 2005 r., sygn. I UK 32/05, opubl. OSNP 2006/15-16/ 249).

Rację ma Sąd Okręgowy, że motywów zatrudnienia ubezpieczonej zostały przez płatnika przekonywająco uzasadnione. Do zatrudnienia pracownika skłoniło płatnika pozyskanie w lipcu i sierpniu 2012 r. nowych klientów a w konsekwencji zwiększenie ilości zadań. Okoliczność, że po rozpoczęciu korzystania przez ubezpieczoną ze zwolnienia lekarskiego płatnik nie zatrudnił innego pracownika na jej miejsce nie może być decydująca w kwestii uznania nieważności umowy o pracę. Decyzja o zatrudnieniu innego pracownika niewątpliwie należała do płatnika, a ten podjął decyzję o podzleceniu opracowań graficznych firmom zewnętrznym. Także kondycja finansowa płatnika, wbrew twierdzeniom apelanta, nie sprzeciwiała się zatrudnieniu pracownika. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy płatnik w momencie

podejmowania decyzji o zatrudnieniu ubezpieczonej uzyskiwał realne dochody, jego firma w 2012 r. osiągała średnio miesięcznie przychód w kwocie 4.400 zł netto, a wobec znalezienia nowych klientów miał szansę na dalszy rozwój prowadzonej działalności. Natomiast mając na uwadze wysokość wynagrodzenia zaproponowanego M. P. (3.200 zł brutto, czyli około 2.295 zł netto) należy stwierdzić, że właściciel firmy wiązał z zatrudnieniem wnioskodawczyni nadzieje na przyczynienie się do rozwoju firmy.

W tym stanie rzeczy prawidłowo Sąd I instancji uznał, że M. P. w dniu 1 września 2012 r. zawarła umowę o pracę z M. L. (1), gdyż wynika to ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji jest zgodna z okolicznościami sprawy i nie wykazuje błędu logicznego w rozumowaniu. W tak ustalonym stanie faktycznym zarzut obrazy prawa materialnego, to jest art. 22 k.p., jest także nieuzasadniony. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że M. P. jako pracownik wykonywała umówione obowiązki, a M. L. (1) jako pracodawca świadczył pracę przyjmował, za którą wypłacał umówione wynagrodzenie, w tym przysługujące za czas choroby. Praca odbywała się pod kierownictwem pracodawcy i w miejscu przez niego wskazanym, a zatem w warunkach określonych art. 22 k.p.

Dochodząc do powyższych konstatacji Sąd Apelacyjny bezzasadną apelację organu rentowego oddalił, z mocy art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. - zasądzając na rzecz płatnika koszty zastępstwa procesowego za drugą instancję w wysokości wynikającej z zastosowania § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).